Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (druhého senátu)

10. března 2016*

„Řízení o předběžné otázce — Prostor svobody, bezpečnosti a práva — Soudní spolupráce v občanských věcech — Řízení o evropském platebním rozkazu — Nařízení (ES) č. 1896/2006 — Články 17 a 20 — Povinnosti soudu, který má určit soud místně příslušný k vedení sporného řízení poté, co žalovaný podá odpor proti evropskému platebnímu rozkazu — Příslušnost soudů členského státu původu evropského platebního rozkazu — Nařízení (ES) č. 44/2001 — Pohledávka vycházející z nároku na náhradu škody na základě nařízení (ES) č. 261/2004 z důvodu zpoždění letu“

Ve věci C-94/14,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Kúria (Nejvyšší soud, Maďarsko) ze dne 27. února 2014, došlým Soudnímu dvoru téhož dne, v řízení

Flight Refund Ltd

proti

Deutsche Lufthansa AG,

SOUDNÍ DVŮR (druhý senát),

ve složení M. Ilešič (zpravodaj), předseda senátu, C. Toader, A. Rosas, A. Prechal a E. Jarašiūnas, soudci,

generální advokátka: E. Sharpston,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

— za maďarskou vládu M. Z. Fehérem a G. Szimou, jako zmocněnci,

— za německou vládu T. Henzem a J. Kemper, jako zmocněnci,

— za Evropskou komisi A.-M. Rouchaud-Joët, jakož i A. Siposem a M. Wilderspinem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 22. října 2015,

vydává tento

* Jednací jazyk: maďarština.

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 ze dne 12. prosince 2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu (Úř. věst. L 399, s. 1).

2 Tato žádost byla podána v rámci sporu mezi společností Flight Refund Ltd (dále jen „společnost Flight Refund“) se sídlem ve Spojeném království a společností Deutsche Lufthansa AG (dále jen „společnost Deutsche Lufthansa“) se sídlem v Německu ohledně nároku na náhradu škody požadovanou z důvodu zpoždění letu.

Právní rámec

Mezinárodní právo

3 Úmluva o sjednocení některých pravidel pro mezinárodní leteckou dopravu, jež byla uzavřena v Montrealu dne 28. května 1999, byla podepsána Evropským společenstvím dne 9. prosince 1999 a schválena jeho jménem rozhodnutím Rady 2001/539/ES ze dne 5. dubna 2001 (Úř. věst. L 194, s. 38; Zvl. vyd. 07/05, s. 491, dále jen „Montrealská úmluva“).

4 Článek 19 Montrealské úmluvy, nadepsaný „Zpoždění“, stanoví:

„Dopravce odpovídá za škody způsobené zpožděním letecké dopravy cestujících, zavazadel nebo nákladu. Dopravce však neodpovídá za škody způsobené zpožděním, jestliže prokáže, že on sám a jeho zaměstnanci a agenti učinili veškerá možná opatření, která lze spravedlivě požadovat, aby škodu odvrátili, nebo že nebylo v jejich silách, aby tak učinili.“

5 Článek 33 odst. 1 této úmluvy zní:

„Žalobu o náhradu škody je možno podat podle volby žalobce na území jedné ze smluvních stran, buď u soudu, kde má dopravce bydliště, nebo u soudu hlavního sídla jeho podnikání nebo u soudu v místě jeho podnikání, ve kterém byla přepravní smlouva sjednána, nebo u soudu v místě určení.“

Unijní právo

Nařízení (ES) č. 261/2004

6 Článek 5 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 ze dne 11. února 2004, kterým se stanoví společná pravidla náhrad a pomoci cestujícím v letecké dopravě v případě odepření nástupu na palubu, zrušení nebo významného zpoždění letů a kterým se zrušuje nařízení (EHS) č. 295/91 (Úř. věst. L 46, s. 1; Zvl. vyd. 07/08, s. 10), nadepsaný „Zrušení“, v odstavci 1 písm. c) stanoví, že v případě zrušení letu mají dotčení cestující v souladu s článkem 7 tohoto nařízení v zásadě právo na náhradu škody od provozujícího leteckého dopravce.

7 Článek 6 uvedeného nařízení, nadepsaný „Zpoždění“, stanoví určité povinnosti týkající se pomoci dotčeným cestujícím, které má provozující letecký dopravce v případě zpoždění letu.

8 Článek 7 téhož nařízení, nadepsaný „Právo na náhradu škody“, v odstavci 1 písm. c) stanoví, že odkazuje-li se na tento článek, cestující obdrží náhradu ve výši 600 eur u všech letů delších než 3 500 km.

Nařízení č. 1896/2006

9 V bodě 8 odůvodnění nařízení č. 1896/2006 je uvedeno:

„[…] překážky, které v přeshraničních případech brání přístupu k účinné spravedlnosti […] vedou k potřebě právní úpravy Společenství zaručující rovné podmínky věřitelům i dlužníkům v celé Evropské unii.“

10 Bod 10 odůvodnění tohoto nařízení zní:

„Řízení zavedené tímto nařízením by mělo sloužit jako dodatečný a volitelný prostředek pro žalobce, který má nadále možnost využít řízení podle vnitrostátního práva. Toto nařízení také nenahrazuje ani neharmonizuje stávající mechanismy vymáhání nesporných nároků podle vnitrostátního práva.“

11 V bodě 24 odůvodnění uvedeného nařízení je uvedeno:

„Podáním odporu ve lhůtě by mělo být řízení o evropském platebním rozkazu ukončeno, což by mělo vést k automatickému převedení věci do běžného občanského soudního řízení, pokud žalobce výslovně nepožádá, aby v takovém případě řízení skončilo. Pro účely tohoto nařízení by se pojem ‚běžné občanské soudní řízení‘ neměl nezbytně vykládat ve významu, který má podle vnitrostátního práva.“

12 Článek 1 nařízení č. 1896/2006 stanoví:

„1. Účelem tohoto nařízení je:

a) zavedením řízení o evropském platebním rozkazu zjednodušit a urychlit soudní řízení týkající se nesporných peněžních nároků v přeshraničních případech a snížit náklady na ně;

[…]

2. Toto nařízení nebrání žalobci uplatňovat nárok ve smyslu článku 4 s využitím jiného řízení, které je k dispozici podle práva členského státu nebo práva [Unie].“

13 Podle čl. 2 odst. 1 tohoto nařízení je jeho oblast působnosti vymezena takto:

„Toto nařízení se vztahuje na občanské a obchodní věci v přeshraničních případech, bez ohledu na povahu soudu. Nevztahuje se zejména na daňové, celní či správní věci ani na odpovědnost státu za jednání a opominutí při výkonu státní moci (‚*acta iure imperii*‘).“

14 Článek 5 odst. 1 uvedeného nařízení definuje „členský stát původu“ jako „členský stát, v němž byl vydán evropský platební rozkaz“.

15 V článku 6 odst. 1 nařízení č. 1896/2006 je uvedeno, že pro účely použití tohoto nařízení se příslušnost soudu určí v souladu s příslušnými pravidly unijního práva, zejména s nařízením Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. 2001, L 12, s. 1; Zvl. vyd. 19/04, s. 42).

16 Článek 7 odst. 2 písm. f) nařízení č. 1896/2006 stanoví, že v návrhu na vydání evropského platebního rozkazu se uvádí odůvodnění příslušnosti soudu.

17 Článek 16 odst. 1 až 3 tohoto nařízení stanoví:

„1. Proti evropskému platebnímu rozkazu může žalovaný podat odpor u soudu původu za použití vzorového formuláře F uvedeného v příloze VI, který obdrží spolu s evropským platebním rozkazem.

2. Odpor musí být odeslán do 30 dnů od doručení rozkazu žalovanému.

3. Žalovaný v odporu uvede, že nárok popírá, aniž by musel uvádět důvody.“

18 Článek 17 uvedeného nařízení, nadepsaný „Důsledky podání odporu“, v odstavcích 1 a 2 stanoví:

„1. Je-li odpor podán ve lhůtě stanovené v čl. 16 odst. 2, pokračuje řízení před příslušnými soudy členského státu původu podle pravidel běžného občanského soudního řízení, pokud žalobce výslovně nepožádal, aby v takovém případě řízení skončilo.

[…]

2. Převod do běžného občanského soudního řízení ve smyslu odstavce 1 se řídí právem členského státu původu.“

19 Článek 18 odst. 1 téhož nařízení stanoví:

„Pokud ve lhůtě stanovené v čl. 16 odst. 2, s přihlédnutím k přiměřené době pro doručení odporu, nebyl soudu původu doručen žádný odpor, prohlásí soud původu neprodleně evropský platební rozkaz za vykonatelný, k čemuž použije vzorový formulář G uvedený v příloze VII. Soud ověří datum doručení.“

20 Článek 20 nařízení č. 1896/2006 upravuje „přezkum ve výjimečných případech“. Odstavec 2 tohoto článku konkrétně stanoví, že „[p]o uplynutí lhůty stanovené v čl. 16 odst. 2 má žalovaný […] právo požádat o přezkum evropského platebního rozkazu u příslušného soudu v členském státě původu, pokud byl platební rozkaz s ohledem na požadavky stanovené tímto nařízením zjevně vydán chybně nebo z důvodu jiných výjimečných okolností“. Podle čl. 20 odst. 3 uvedeného nařízení platí, že pokud soud rozhodne, že přezkum je oprávněný, evropský platební rozkaz je od počátku neplatný. V opačném případě zůstává tento platební rozkaz podle téhož ustanovení v platnosti.

21 Článek 26 uvedeného nařízení, nadepsaný „Vztah k vnitrostátnímu procesnímu právu“, stanoví:

„Veškeré procesní otázky, jež nejsou konkrétně upraveny tímto nařízením, se řídí vnitrostátním právem.“

Nařízení č. 44/2001

22 Pravidla pro určení příslušnosti upravená nařízením č. 44/2001 jsou uvedena v jeho kapitole II, v článcích 2 až 31. V oddíle 7 této kapitoly II, nadepsaném „Ujednání o příslušnosti“, článek 24 uvedeného nařízení stanoví:

„Není-li soud jednoho členského státu příslušný již podle jiných ustanovení tohoto nařízení, stane se příslušným, jestliže se žalovaný dostaví k jednání k tomuto soudu. To neplatí, pokud se žalovaný dostaví proto, aby namítal nepříslušnost soudu, nebo je-li jiný soud podle článku 22 výlučně příslušný.“

Maďarské právo

Občanský soudní řád

23 Pravidla pro určování soudní příslušnosti stanoví zákon č. III z roku 1952, občanský soudní řád (a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény, dále jen „občanský soudní řád“).

24 V ustanovení § 45 občanského soudního řádu je stanoveno:

„1. V případě sporu ohledně věcné či místní příslušnosti plynoucího z pravomocných rozhodnutí, jakož i v případě, kdy nelze určit, který soud je místně příslušný, nebo i tehdy, pokud tento soud nemůže v důsledku vyloučení soudců o věci rozhodnout, je třeba příslušný soud určit přednostně.

2. Soudem příslušným k tomuto určení je:

[…]

c) v jiných případech než uvedených v písm. a) a b) Kúria [(Nejvyšší soud)].“

Zákon č. L z roku 2009 o platebním rozkazu

25 Podle § 59 odst. 1 zákona č. L z roku 2009 o platebním rozkazu (a fizetési meghagyásos eljárásról szóló 2009. évi L. törvény) mají příslušnost vydávat evropské platební rozkazy upravené v nařízení č. 1896/2006 notáři.

26 Podle § 38 odst. 1 tohoto zákona notář v případě podání odporu předá příslušný spis soudu, který určil navrhovatel v návrhu na vydání platebního rozkazu.

27 V ustanovení § 38 odst. 3 tohoto zákona je stanoveno, že pokud navrhovatel soud neurčil, notář předá spis soudu, který je věcně a místně příslušný podle § 29, § 30 a § 40 občanského soudního řádu.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

28 Z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že cestující smluvně postoupil svůj nárok na náhradu škodu za zpoždění letu společnosti Flight Refund, která se zaměřuje na vymáhání tohoto druhu pohledávek. Tato společnost podala u maďarského notáře návrh na vydání evropského platebního rozkazu vůči společnosti Deutsche Lufthansa. Společnost Flight Refund svůj návrh, který zněl na částku 600 eur jakožto jistinu, odůvodnila tím, že v důsledku provedeného postoupení pohledávky má právo se domáhat od společnosti Deutsche Lufthansa náhrady škody z důvodu zpoždění letu LH 7626, který podle informací předložených tomuto notáři zajišťuje spojení mezi letišti v Newarku (Spojené státy) a v Londýně Heathrow (Spojené království), o více než tři hodiny.

29 Zmíněný notář tomuto návrhu vyhověl a vydal vůči společnosti Deutsche Lufthansa platební rozkaz, přičemž neurčil místo uzavření smlouvy, místo jejího plnění, místo, kde došlo ke škodné události, místo podnikání dopravce, jehož prostřednictvím byla smlouva uzavřena, ani cíl předmětného letu. Tento notář prohlásil, že je příslušný k vydání tohoto platebního rozkazu na základě článku 33 Montrealské úmluvy, protože Maďarsko je její smluvní stranou.

30 Společnost Deutsche Lufthansa využila svého práva podat proti uvedenému rozkazu odpor a namítla, že leteckou linku, na kterou poukázala společnost Flight Refund v návrhu na vydání platebního rozkazu, neprovozuje, přičemž provozujícím leteckým dopravcem, který provozuje dotčenou linku, je podle ní letecká společnost United Airlines, Inc.

31 Vzhledem k tomu, že zástupce společnosti Flight Refund na výzvu dotyčného notáře prohlásil, že v návaznosti na převedení řízení o evropském platebním rozkazu do běžného občanského soudního řízení nemůže určit příslušný vnitrostátní soud, obrátil se notář na Kúria (Nejvyšší soud), aby určil tento místně příslušný soud, jelikož ho na základě relevantních ustanovení občanského soudního řádu a s ohledem na informace, které měl k dispozici, nebyl schopen určit.

32 Předkládající soud se rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru pět otázek, které se týkaly výkladu několika ustanovení Montrealské úmluvy, nařízení č. 44/2001 a nařízení č. 1896/2006. Tato žádost o rozhodnutí o předběžné otázce došla Soudnímu dvoru dne 27. února 2014.

33 Dne 26. září 2014 společnost Flight Refund Soudnímu dvoru sdělila, že dopisem ze dne 5. března 2014 informovala předkládající soud, že její nárok je založen na nařízení č. 261/2004, a nikoliv na ustanoveních Montrealské úmluvy. Soudní dvůr se dne 21. října 2014 rozhodl zaslat předkládajícímu soudu podle čl. 101 odst. 1 svého jednacího řádu žádost o vysvětlení, a získat tak od něj další upřesňující informace.

34 Předkládající soud ve své odpovědi, která došla Soudnímu dvoru dne 26. listopadu 2014, zaprvé potvrdil, že společnost Flight Refund se jakožto právního základu svého nároku dovolává článků 6 a 7 nařízení č. 261/2004, a nikoliv ustanovení Montrealské úmluvy. Předkládající soud tudíž vzal zpět tři z pěti položených otázek a jednu ze zbývajících dvou otázek přeformuloval.

35 Předkládající soud zadruhé zdůraznil, že o dotčeném letu nemá k dispozici jiné informace než ty, které již uvedl v žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce. Zdůraznil, že v rámci řízení týkajícího se určení místně příslušného soudu nemůže podle vnitrostátního práva zjišťovat další okolnosti týkající se věci samé.

36 Předkládající soud kromě toho vyjádřil pochybnosti ohledně toho, jaká pravidla pro určování mezinárodní příslušnosti se použijí na řízení o evropském platebním rozkazu zahájené za účelem uplatnění nároku, který je založen na nařízení č. 261/2004. Předkládající soud se domnívá, že notář, který vydal evropský platební rozkaz, tak učinil v rozporu s článkem 6 nařízení č. 1896/2006, podle kterého měl otázku příslušnosti maďarských soudů zkoumat na základě nařízení č. 44/2001.

37 Uvedený soud tedy žádá o vysvětlení, zda se v projednávaném případě uplatní pravidla zakotvená v Montrealské úmluvě, pravidla stanovená v nařízení č. 44/2001 či jiná pravidla pro určování příslušnosti, jako jsou ta uvedená v čl. 17 odst. 1 nařízení č. 1896/2006, který stanoví, že řízení, které následuje poté, co žalovaný podá proti evropskému platebnímu rozkazu odpor, pokračuje před příslušnými soudy členského státu původu tohoto rozkazu. Táže se rovněž na to, jaké důsledky je třeba vyvodit z jeho zjištění týkajícího se existence, či naopak nedostatku mezinárodní příslušnosti maďarských soudů.

38 Za těchto okolností se Kúria (Nejvyšší soud) rozhodl položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Může být evropský platební rozkaz, který byl vydán v rozporu s účelem nařízení [č. 1896/2006] nebo mezinárodně nepříslušným orgánem, předmětem přezkumu i bez návrhu? Nebo platí, že sporné soudní řízení, které následuje po podání odporu, musí být při nedostatku příslušnosti na návrh nebo i bez něj zastaveno?

2) Pokud jsou k vedení sporného řízení příslušné maďarské soudy, je třeba relevantní pravidlo pro určení příslušnosti vykládat v tom smyslu, že Kúria (Nejvyšší soud) má při určení příslušnosti označit alespoň jeden soud, který je dokonce i při nedostatku věcné a místní příslušnosti podle procesních předpisů daného členského státu povinen vést sporné řízení ve věci samé, které následuje po podání odporu?“

K předběžným otázkám

K přípustnosti

39 Německá vláda má za to, že žádost o rozhodnutí o předběžné otázce je nepřípustná. V tomto ohledu tvrdí, že z internetových stránek společnosti Flight Refund, které navštívila dne 9. června 2014, vyplývá, že tato společnost na dobu neurčitou pozastavila fungování svých stránek a v téže době přerušila započaté postupy vymáhání pohledávek. Německá vláda z tohoto důvodu navrhuje, aby Soudní dvůr požádal předkládající soud o informace týkající se stavu řízení, které před ním probíhá.

40 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury se na otázky týkající se výkladu unijního práva položené vnitrostátním soudem v právním a skutkovém rámci, který tento soud vymezí v rámci své odpovědnosti a jehož správnost nepřísluší Soudnímu dvoru ověřovat, vztahuje domněnka relevance (rozsudky Fish Legal a Shirley, C-279/12, EU:C:2013:853, bod 30, jakož i Verder LabTec, C-657/13, EU:C:2015:331, bod 29).

41 Co se tedy týče námitky nepřípustnosti, kterou vznesla německá vláda, postačuje konstatovat, že předkládající soud v odpovědi na žádost o vysvětlení, kterou mu zaslal Soudní dvůr, potvrdil, že je u něj stále podán návrh na určení soudu místně příslušného k vedení sporného řízení v důsledku toho, že žalovaný podal proti evropskému platebnímu rozkazu odpor. Na základě žádné skutečnosti uvedené ve spise se tedy nelze domnívat, že domněnka relevance, která se vztahuje na předběžné otázky, by mohla být v projednávaném případě zpochybněna.

42 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce je tudíž přípustná.

K věci samé

43 Před samotným posouzením otázek položených předkládajícím soudem je třeba uvést, že tento soud vznesl v odpovědi na žádost o vysvětlení, kterou mu zaslal Soudní dvůr, pochybnosti ohledně toho, jaká pravidla je třeba uplatnit při posuzování otázky mezinárodní příslušnosti soudů členského státu k vedení sporného řízení ohledně pohledávky vedoucí k vydání platebního rozkazu, proti kterému podal žalovaný odpor, a to za takových okolností, jaké nastaly v původním řízení, kdy se věřitel dovolává jakožto právního základu své pohledávky článků 6 a 7 nařízení č. 261/2004. Předkládající soud se konkrétně táže, zda se v tomto kontextu uplatní pravidla týkající se mezinárodní příslušnosti stanovená v článku 33 Montrealské úmluvy nebo pravidla stanovená v nařízení č. 44/2001.

44 Předkládající soud kromě toho žádá o bližší vysvětlení významu čl. 17 odst. 1 nařízení č. 1896/2006, a konkrétně toho, zda by bylo možné toto ustanovení vykládat v tom smyslu, že obsahuje pravidlo pro určení příslušnosti soudů členského státu původu ve smyslu čl. 5 bodu 1 tohoto nařízení bez ohledu na pravidla stanovená v nařízení č. 44/2001.

45 V tomto ohledu je třeba zaprvé připomenout ustálenou judikaturu Soudního dvora, podle které je nárok cestujícího na paušální a jednotnou náhradu škody v důsledku zpoždění letu, který vychází z článků 5 až 7 nařízení č. 261/2004 a kterého se v projednávaném případě dovolává společnost Flight Refund, nezávislý na náhradě škody upravené v rámci článku 19 Montrealské úmluvy (v tomto smyslu viz rozsudky Rehder, C-204/08, EU:C:2009:439, bod 27, jakož i Nelson a další, C-581/10 a C-629/10, EU:C:2012:657, body 46, 49 a 55).

46 Jelikož se tedy nároky založené na ustanoveních nařízení č. 261/2004 a nároky založené na ustanoveních Montrealské úmluvy řídí odlišnými právními rámci, pravidla pro určování mezinárodní příslušnosti stanovená v této úmluvě se na návrhy, které jsou podány pouze na základě nařízení č. 261/2004, neuplatní, jelikož tyto návrhy musí být posouzeny z hlediska nařízení č. 44/2001 (v tomto smyslu viz rozsudek Rehder, C-204/08, EU:C:2009:439, body 27 a 28).

47 Zadruhé, co se týče hypotézy, na kterou poukazuje předkládající soud a která je uvedena v bodě 44 tohoto rozsudku, Soudní dvůr již rozhodl, že odpor žalovaného proti evropskému platebnímu rozkazu, jehož důsledky jsou uvedeny v čl. 17 odst. 1 nařízení č. 1896/2006, nemůže vést k ujednání o příslušnosti soudů členského státu původu platebního rozkazu ve smyslu článku 24 nařízení č. 44/2001, a tato okolnost tedy neznamená, že žalovaný podáním takového odporu – a to i když jsou v něm uvedeny důvody týkající se věci samé – uznal příslušnost soudů tohoto členského státu k vedení sporného řízení o sporné pohledávce (v tomto smyslu viz rozsudek Goldbet Sportwetten, C-144/12, EU:C:2013:393, body 38, 41 a 43).

48 S ohledem na výše uvedené je třeba dovodit, že předkládající soud se svými otázkami, které je třeba posoudit společně, v podstatě táže na to, jaké pravomoci a povinnosti má podle unijního práva, a zejména nařízení č. 1896/2006 takový soud, jako je soud předkládající, za okolností, kdy je u tohoto soudu vedeno řízení týkající se určení místně příslušného soudu členského státu původu evropského platebního rozkazu a kdy tento soud posuzuje otázku mezinárodní příslušnosti soudů tohoto členského státu k vedení sporného řízení ohledně pohledávky vedoucí k vydání uvedeného platebního rozkazu, proti kterému podal žalovaný ve lhůtě k tomu stanovené odpor.

49 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle čl. 1 odst. 1 písm. a) nařízení č. 1896/2006 je účelem tohoto nařízení mimo jiné zavedením řízení o evropském platebním rozkazu zjednodušit a urychlit soudní řízení týkající se nesporných peněžních nároků v přeshraničních případech a snížit náklady na ně. Toto nařízení se podle jeho čl. 2 odst. 1 vztahuje na občanské a obchodní věci v přeshraničních případech bez ohledu na povahu soudu.

50 Zvláštní řízení upravené v nařízení č. 1896/2006, jakož i cíle, které toto nařízení sleduje, se ovšem neuplatní, pokud jsou nároky vedoucí k vydání platebního rozkazu popřeny prostřednictvím odporu upraveného v článku 16 tohoto nařízení (v tomto smyslu viz rozsudky eco cosmetics a Raiffeisenbank St. Georgen, C-119/13 a C-120/13, EU:C:2014:2144, bod 39, jakož i Goldbet Sportwetten, C-144/12, EU:C:2013:393, body 31 a 42).

51 V projednávaném případě je přitom nesporné, že žalovaný podal proti evropskému platebnímu rozkazu, který vůči němu byl vydán, odpor ve lhůtě, kterou k tomu stanoví čl. 16 odst. 2 nařízení č. 1896/2006. Jelikož čl. 17 odst. 1 tohoto nařízení představuje jediné ustanovení zmíněného nařízení, které upravuje důsledky podání takového odporu, je třeba posoudit, zda lze určit pravomoci a povinnosti takového soudu, jako je soud předkládající, za takových okolností, jaké nastaly v původním řízení, na základě tohoto ustanovení, a to s ohledem na jeho znění, jakož i na systematiku uvedeného nařízení.

52 Článek 17 odst. 1 nařízení č. 1896/2006 podle jeho znění vyžaduje v případě, že žalovaný podá ve lhůtě k tomu stanovené odpor, pouze to, aby řízení automaticky pokračovalo před příslušnými soudy členského státu původu platebního rozkazu podle pravidel běžného občanského soudního řízení, pokud žalobce výslovně nepožádal, aby v takovém případě řízení skončilo.

53 Pokud jde o systematiku nařízení č. 1896/2006, ze znění bodu 8 odůvodnění, ve spojení s bodem 10 odůvodnění, jakož i s článkem 26 tohoto nařízení vyplývá, že toto nařízení zavádí řízení o evropském platebním rozkazu, které slouží jako dodatečný a volitelný prostředek pro žalobce, přičemž nenahrazuje ani neharmonizuje stávající mechanismy vymáhání nesporných nároků podle vnitrostátního práva. Nařízení č. 1896/2006 totiž zavádí jednotný prostředek vymáhání nároků, který zaručuje rovné podmínky věřitelům i dlužníkům v celé Unii, přičemž stanoví, že na veškeré procesní otázky, jež nejsou konkrétně upraveny tímto nařízením, se uplatní procesní právo členských států.

54 Vzhledem k tomu, že ze systematiky nařízení č. 1896/2006 vyplývá, že cílem tohoto právního předpisu není harmonizace procesních právních úprav členských států, a s ohledem na omezený význam čl. 17 odst. 1 tohoto nařízení, který je vymezen v bodě 52 tohoto rozsudku, je třeba toto ustanovení v rozsahu, v němž pro případ, že žalovaný podá odpor, stanoví automatické pokračování řízení, vyložit

v souladu s pravidly běžného občanského soudního řízení v tom smyslu, že ohledně povahy soudů, před kterými má řízení pokračovat, nebo ohledně pravidel, která má takový soud uplatnit, nestanoví žádné zvláštní požadavky.

55 Z toho vyplývá, že požadavky stanovené v čl. 17 odst. 1 nařízení č. 1896/2006 jsou v zásadě splněny tehdy, pokud řízení poté, co žalovaný podal odpor, pokračuje před soudem, jako je soud předkládající, který za takových okolností, jaké nastaly v původním řízení, posoudí mezinárodní příslušnost soudů členského státu původu evropského platebního rozkazu k vedení běžného občanského soudního řízení týkajícího se sporné pohledávky podle pravidel stanovených v nařízení č. 44/2001.

56 Jak přitom uvedla generální advokátka v bodě 72 svého stanoviska, určit pravomoci a povinnosti takového soudu, jako je soud předkládající, za takových okolností, jaké nastaly v původním řízení, nelze ani na základě čl. 17 odst. 1 nařízení č. 1896/2006, ani žádného jiného ustanovení tohoto nařízení. Neobsahuje-li nařízení č. 1896/2006 ve vztahu k této procesní otázce žádné výslovné pravidlo, tato otázka se podle článku 26 uvedeného nařízení nadále řídí vnitrostátním právem.

57 Vzhledem k tomu, že z žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce vyplývá, že předkládající soud má rozhodnout o otázce mezinárodní příslušnosti soudů členského státu původu evropského platebního rozkazu k vedení sporného řízení ohledně sporné pohledávky podle pravidel stanovených v nařízení č. 44/2001 – jak bylo uvedeno v bodě 46 tohoto rozsudku – je třeba kromě toho zjistit, jaké případné povinnosti plynou pro uvedený soud z tohoto nařízení.

58 V tomto ohledu je nesporné, že nařízení č. 44/2001 nemá sjednotit rozsah kontrolních povinností vnitrostátních soudů při přezkumu jejich mezinárodní příslušnosti. Použitím příslušných vnitrostátních pravidel však nesmí být ohrožen užitečný účinek nařízení č. 44/2001 (viz rozsudek Kolassa, C-375/13, EU:C:2015:37, body 59 a 60, jakož i citovaná judikatura).

59 Co se týče požadavků, které je třeba dodržovat při řízení, je třeba rovněž připomenout, že ve všech ustanoveních nařízení č. 44/2001 je vyjádřen záměr dbát na to, aby v rámci jeho cílů probíhala řízení vedoucí k přijetí soudních rozhodnutí v souladu s právem na obhajobu (v tomto smyslu viz rozsudky G, C-292/10, EU:C:2012:142, bod 47, jakož i A, C-112/13, EU:C:2014:2195, bod 51 a citovaná judikatura).

60 V této souvislosti je třeba zdůraznit, že cíl spočívající v řádném výkonu spravedlnosti, na němž je nařízení č. 44/2001 založeno, i náležité respektování autonomie soudce při výkonu jeho funkce vyžadují, aby soud, který má rozhodnout o otázce mezinárodní příslušnosti, měl možnost tuto otázku posoudit ve světle všech informací, které má k dispozici, včetně případných tvrzení žalovaného (v tomto smyslu viz rozsudek Kolassa, C-375/13, EU:C:2015:37, bod 64).

61 V projednávaném případě z žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce vyplývá, že předkládající soud má ohledně otázky mezinárodní příslušnosti soudů členského státu původu pouze informace, které poskytl žalobce v návrhu na vydání evropského platebního rozkazu, přičemž podle čl. 7 odst. 2 písm. f) nařízení č. 1896/2006 lze tyto informace omezit na pouhé odůvodnění mezinárodní příslušnosti soudu, aniž je žalobce povinen vyložit vztah pohledávky vymáhané v rámci řízení o evropském platebním rozkazu k členskému státu, v němž takový návrh podal.

62 V této souvislosti je třeba uvést, že na základě spisu, který má Soudní dvůr k dispozici, nelze určit, jaká vnitrostátní pravidla se uplatní na řízení, jež je v projednávaném případě vedeno před předkládajícím soudem. Pokud by ale byl tento soud podle vnitrostátního procesního práva povinen posoudit mezinárodní příslušnost soudů členského státu původu platebního rozkazu pouze z hlediska informací, které uvedl žalobce v návrhu na vydání evropského platebního rozkazu, takové řízení by nemohlo zaručit ani užitečný účinek pravidel pro určování příslušnosti stanovených v nařízení č. 44/2001, ani právo žalovaného na obhajobu.

63 Vnitrostátní pravidla, která se uplatní na řízení, jež je v projednávaném případě vedeno před předkládajícím soudem, totiž tomuto soudu musí umožnit, aby posoudil otázku mezinárodní příslušnosti podle pravidel stanovených v nařízení č. 44/2001 s ohledem na všechny informace, které k tomuto účelu potřebuje – jak uvedla generální advokátka v bodě 63 svého stanoviska – a to případně i na základě výslechu účastníků řízení ohledně této otázky.

64 Pokud by tomu tak nebylo, bylo by na uvedeném soudu, zda vyloží svá procesní pravidla v tom smyslu, že mu umožňují zmíněným požadavkům dostát, nebo zda – jak navrhl sám předkládající soud – určí soud věcně příslušný k meritornímu posouzení takového nároku, o jaký se jedná v původním řízení, v rámci běžného občanského soudního řízení jakožto místně příslušný soud, který má za této situace s ohledem na kritéria uvedená v nařízení č. 44/2001 případně rozhodnout o své vlastní mezinárodní příslušnosti.

65 Nakonec je třeba odpovědět na dotazy předkládajícího soudu týkající se povinností, jež má tento soud po posouzení příslušnosti soudů členského státu původu evropského platebního rozkazu, které provedl za podmínek připomenutých v bodech 62 a 63 tohoto rozsudku.

66 Pokud by v tomto ohledu po provedení posouzení vyšlo najevo, že příslušnost soudů členského státu původu evropského platebního rozkazu lze založit na základě ustanovení nařízení č. 44/2001, takový soud, jako je soud předkládající, by nemohl řízení ukončit pouze proto, že se mu nepodařilo určit podle vnitrostátního práva soud místně příslušný k meritornímu rozhodnutí o sporném nároku, neboť v opačném případě by došlo k ohrožení užitečného účinku pravidla upraveného v uvedeném nařízení, podle něhož je příslušnost založena.

67 Tento soud je totiž – jak ve svém písemném vyjádření uvedla maďarská vláda – povinen vyložit vnitrostátní právo v tom smyslu, že mu umožňuje určit nebo označit soud, který je místně a věcně příslušný k meritornímu rozhodnutí o nároku vedoucím k vydání platebního rozkazu, proti kterému podal žalovaný ve lhůtě k tomu stanovené odpor.

68 Ukončení sporného řízení týkajícího se sporné pohledávky z hlediska věci samé, je-li příslušnost soudů členského státu původu platebního rozkazu založena na základě nařízení č. 44/2001, by kromě toho ohrožovalo také užitečný účinek čl. 17 odst. 1 nařízení č. 1896/2006, jelikož toto ustanovení vyžaduje, aby řízení v případě, že žalovaný podá odpor, automaticky pokračovalo před příslušnými soudy členského státu původu platebního rozkazu.

69 Pokud naopak soudy členského státu původu příslušné na základě nařízení č. 44/2001 nejsou, platební rozkaz, proti kterému žalovaný platně podal odpor, není nutné – na rozdíl od názoru, který patrně zastává předkládající soud – *per analogiam* s článkem 20 nařízení č. 1896/2006 bez návrhu přezkoumat.

70 Z judikatury Soudního dvora v tomto ohledu vyplývá, že možnosti přezkumu platebního rozkazu upravené v článku 20 nařízení č. 1896/2006 se uplatní pouze tehdy, pokud žalovaný nepodal odpor ve lhůtě stanovené v čl. 16 odst. 2 tohoto nařízení (v tomto smyslu viz rozsudek Thomas Cook Belgium, C-245/14, EU:C:2015:715, body 47 a 48).

71 Nadto je třeba podotknout, že jelikož se taková procesní situace, jaká nastala v původním řízení, neřídí – jak vyplývá z bodů 55 a 56 tohoto rozsudku – ustanoveními nařízení č. 1896/2006, ale vnitrostátním právem, ustanovení tohoto nařízení, včetně jeho článku 20, nelze na tuto situaci, a to ani *per analogiam*, uplatnit (v tomto smyslu viz rozsudek eco cosmetics a Raiffeisenbank St. Georgen, C-119/13 a C-120/13, EU:C:2014:2144, bod 45).

72 Podle čl. 18 odst. 1 nařízení č. 1896/2006 mimoto platí, že platební rozkaz, proti němuž podal žalovaný ve lhůtě k tomu stanovené odpor, se nemůže stát vykonatelným. Je tudíž na takovém soudu, jako je soud předkládající, aby ze zjištění o nedostatku příslušnosti soudů členského státu původu evropského platebního rozkazu na základě nařízení č. 44/2001 vyvodil důsledky, které za tohoto předpokladu stanoví vnitrostátní procesní právo.

73 Ze všech výše uvedených úvah vyplývá, že na položené otázky je třeba odpovědět tak, že unijní právo musí být vykládáno v tom smyslu, že za okolností, kdy je u určitého soudu vedeno takové řízení, o jaké jde v původním řízení, týkající se určení místně příslušného soudu členského státu původu evropského platebního rozkazu a kdy tento soud za uvedených okolností posuzuje mezinárodní příslušnost soudů tohoto členského státu k vedení sporného řízení ohledně pohledávky vedoucí k vydání takového platebního rozkazu, proti kterému podal žalovaný ve lhůtě k tomu stanovené odpor, platí, že:

— vzhledem k tomu, že v nařízení č. 1896/2006 nejsou uvedeny bližší informace ohledně pravomocí a povinností tohoto soudu, se tyto procesní otázky podle článku 26 tohoto nařízení nadále řídí vnitrostátním právem uvedeného členského státu;

— nařízení č. 44/2001 vyžaduje, aby otázka mezinárodní příslušnosti soudů členského státu původu evropského platebního rozkazu byla řešena na základě procesních pravidel, která zajišťují užitečný účinek ustanovení tohoto nařízení a právo na obhajobu, ať už o této otázce rozhoduje předkládající soud nebo soud, který předkládající soud určí jakožto soud, který je v rámci běžného občanského soudního řízení místně a věcně příslušný k rozhodnutí o takovém nároku, o jaký se jedná v původním řízení;

— za předpokladu, že takový soud, jako je soud předkládající, rozhodne o mezinárodní příslušnosti soudů členského státu původu evropského platebního rozkazu a dospěje k závěru, že taková příslušnost je dána s ohledem na kritéria uvedená v nařízení č. 44/2001, posledně uvedené nařízení a nařízení č. 1896/2006 ukládají tomuto soudu povinnost, aby vyložil vnitrostátní právo v tom smyslu, že mu umožňuje určit nebo označit soud, který je místně a věcně příslušný k vedení tohoto řízení, a

— za předpokladu, že takový soud, jako je soud předkládající, dospěje k závěru, že taková mezinárodní příslušnost dána není, tento soud není povinen tento platební rozkaz bez návrhu přezkoumat *per analogiam* s článkem 20 nařízení č. 1896/2006.

K nákladům řízení

74 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (druhý senát) rozhodl takto:

Právo Evropské unie musí být vykládáno v tom smyslu, že za okolností, kdy je u určitého soudu vedeno takové řízení, o jaké jde v původním řízení, týkající se určení místně příslušného soudu členského státu původu evropského platebního rozkazu a kdy tento soud za uvedených okolností posuzuje mezinárodní příslušnost soudů tohoto členského státu k vedení sporného řízení ohledně pohledávky vedoucí k vydání takového platebního rozkazu, proti kterému podal žalovaný ve lhůtě k tomu stanovené odpor, platí, že

— **vzhledem k tomu, že v nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 ze dne 12. prosince 2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu, nejsou uvedeny bližší informace ohledně pravomocí a povinností tohoto soudu, se tyto procesní otázky podle článku 26 tohoto nařízení nadále řídí vnitrostátním právem uvedeného členského státu;**

— **nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech vyžaduje, aby otázka mezinárodní příslušnosti soudů členského státu původu evropského platebního rozkazu byla řešena na základě procesních pravidel, která zajišťují užitečný účinek ustanovení tohoto nařízení a právo na obhajobu, ať už o této otázce rozhoduje předkládající soud nebo soud, který předkládající soud určí jakožto soud, který je v rámci běžného občanského soudního řízení místně a věcně příslušný k rozhodnutí o takovém nároku, o jaký se jedná v původním řízení;**

— **za předpokladu, že takový soud, jako je soud předkládající, rozhodne o mezinárodní příslušnosti soudů členského státu původu evropského platebního rozkazu a dospěje k závěru, že taková příslušnost je dána s ohledem na kritéria uvedená v nařízení č. 44/2001, posledně uvedené nařízení a nařízení č. 1896/2006 ukládají tomuto soudu povinnost, aby vyložil vnitrostátní právo v tom smyslu, že mu umožňuje určit nebo označit soud, který je místně a věcně příslušný k vedení tohoto řízení, a**

— **za předpokladu, že takový soud, jako je soud předkládající, dospěje k závěru, že taková mezinárodní příslušnost dána není, tento soud není povinen tento platební rozkaz bez návrhu přezkoumat *per analogiam* s článkem 20 nařízení č. 1896/2006.**

Podpisy.